

Handläggare
Anna Lindskog
Telefon: 08 508 25 248

Till
Socialnämnden
2020-06-16

Inled samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän

Skrivelse från V, S och Fi

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från S, V och FI angående att inleda samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

Alexandra Mattsson Åkerström m.fl.(V), Karin Gustafsson m.fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (Fi) har lämnat in en skrivelse till socialnämnden om att inleda samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän.

Förvaltningen instämmer i vikten av att nå våldsutsatta utifrån den särskilda situation som råder. Staden har utifrån utbrottet av Covid-19 vidtagit en mängd åtgärder för att säkerställa att våldsutsatta i karantän nås av aktuell och korrekt information kring vart man kan vända sig för stöd och hjälp. Som exempel kan nämnas utökat samarbete med hyresvärdar, annonsering i lokalpressen, material utlämnat på gym, bibliotek m.m.

Förvaltningen anser att de åtgärder som staden vidtagit i kombination med nyligen aviserad möjlighet för organisationer att söka statsbidrag för att nå ut till våldsutsatta i nuläget täcker de behov som lyfts i skrivelsen. Förvaltningen föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Alexandra Mattsson Åkerström m.fl.(V), Karin Gustafsson m.fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (Fi) lämnade 2020-04-21 in en skrivelse till socialnämnden om att inleda samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 10 juni 2020. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 11 juni 2020.

Ärendet

Partierna V, S och Fi lyfter i skrivelse till nämnden att flera länders kvinnorättsorganisationer har larmat om ökat våld i nära relationer, våld mot barn och mäns våld mot kvinnor som en följd av isolering under rådande covid-19-pandemi. Av skrivelsen framgår att kvinnojoursorganisationer som ROKS och UNIZON berättar att de ser liknande mönster som vid långhelger – det vill säga relativ tystnad och färre kvinnor än vanligt som hör av sig. Detta bör inte tolkas som att våldet och utsattheten har minskat, utan att möjligheten att söka hjälp och skydd har krympt. Även möjligheten för omgivningen att upptäcka missförhållanden minskar när färre går till arbetet och färre barn kommer i kontakt med fritidsledare, förskola och skola samt vänner/familj.

Skribenterna lyfter i skrivelsen upp en oro framförallt för kvinnor och barn, som nu är isolerade med våldsamma män och förövare. De ser ett behov av ökat uppsökande arbete för att nå ut med rätt hjälp och föreslår följande:

- Att förvaltningen inleder samarbete med de etablerade kvinnojourerna för att öka det uppsökande arbetet under krisen med fokus på att nå våldsutsatta i karantän. Det skulle kunna handla om informationskampanj i brevlådan, via sociala medier och så vidare där jourerna kan använda sig av sin kompetens och förvaltningen bistå med medel. Särskilt fokus bör ligga på att nå riskgrupper såsom äldre.
- Att förvaltningen återkommer till nämnden med förslag på uppdraget ovan snarast möjligt.

Jämställdhetsanalys

Resultat från Stockholms stads socialtjänstrapport 2018 visar att det var 2 390 vuxna personer över 18 år som socialtjänsten känner till hade varit utsatta för våld i nära relationer under 2018. Av dem som varit utsatta var 90 procent kvinnor och 10 procent män. För att bidra till ett mer jämställt samhälle finns ett behov av att titta mer

på preventiva insatser samt utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i skribenternas antagande att det kan finnas större risk för våldsutsatta i och med den situation som råder i Stockholms län utifrån Covid-19. Då fokus i skolor och förskolor just nu ligger på att förhindra smittspridning kan det även bli svårare att upptäcka barns utsatthet. Barnhus har noterat en viss nedgång i antalet konsultationer från socialtjänsten sedan i början av april och inflödet av polisanmälningar gällande brott mot barn har generellt minskat. För unga gymnasieungdomar som lever i en hederskontext kan det bli extra svårt då gymnasieskolorna är stängda. Origo har uppgifter om att ungdomar har svårare att kontakta Origo för stöd och rådgivning då de inte längre kan använda skolan som förevändning. Det har även förekommit att föräldrar har utnyttjat situationen med isolering på grund av risk för smitta genom att ge felaktig information till ungdomarna om att det skulle råda utgångsförbud i samhället och att ett brott mot detta skulle kunna ge böter. Origo har också fått signaler om att det psykiska och fysiska våldet har trappats upp och några av ungdomarna har även upplevt våld i hemmet där fäderna utsätter mödrarna.

För att undersöka om situationen kring Covid-19 påverkar möjligheten att få kontakt med socialtjänsten mäter staden veckovis sedan vecka 17 antalet inkomna ärenden inom våld i nära relation. Tvärt emot vad man hade kunnat befara har 12 stadsdelsförvaltningar under vecka 17 svarat att antalet ärenden då låg på samma nivå som en ”normalvecka”, endast en stadsdelsförvaltning svarade att man såg betydligt färre ärenden än vid en ”normalvecka” och svar saknades från en stadsdelsförvaltning. Vid mätning den 30 april har två stadsdelsförvaltningar svarat att man såg betydligt färre ärenden som rör våld i nära relation och en stadsdelsförvaltning har svarat att man såg betydligt fler än en normalvecka. Övriga stadsdelsförvaltningar har svarat att ärendemängden överensstämmer med en normalvecka. Den 7 maj var det endast en stadsdelsförvaltning som såg färre antal ärenden, övriga rapporterade att situationen var som en normalvecka. Även om antalet inkomna anmälningar fortsätter att ligga i nivå med en normalvecka så finns det risk att mörkertalet ökar då hemkarantän kan göra det extra svårt för utsatta att söka kontakt.

Socialförvaltningens enhet för stöd och skydd har ett flertal verksamheter som vänder sig till personer utsatta för våld i nära relation och som lever i en hederskontext. Origo har i sitt grunduppdrag att sprida information till såväl yrkesverksamma som till utsatta och därigenom kan de till viss del även nå de utsatta som nu befinner sig i karantän. Origo driver just nu en kampanj mot äktenskaptvång på bland annat Instagram. Ungdomarna kan under några veckor se annonskampanjen när de på sitt Instagram skrollar i händelser och flöden och de kan även spara ned informationen på sitt eget konto.

Stadsdelsförvaltningarna gör i nuläget flera extra insatser för att försäkra sig om att information når ut till våldsutsatta, bland annat har man lagt ut texter på intranätet om vikten av att ställa frågor om våld utifrån de begränsningar av socialt deltagande som situationen kring Covid-19 kan innebära. För att nå ut till allmänheten har flera stadsdelsförvaltningar inlett samarbete med hyresvärdar och satt upp affischer i trapphus, tvättstuga och andra gemensamhetsytor. Vidare har man delat ut informationsblad och affischer på olika språk på BVC, vårdcentraler, gym, toaletter och bibliotek. I Rinkeby-Kista har man satt upp information på 50 informationstavlor i stadsdelen och identifierat tretton nyckelorganisationer från civilsamhället som man tagit direktkontakt med för att skraddarsy hur information ska kunna spridas genom dem. Kungsholmen beskriver att fältassistenter erbjuder stöd per telefon till barn och unga. En särskild telefonlinje för föräldrar, dit de kan vända sig för råd och stöd kring sin situation har skapats och i Kungsholmen pågår även planering för att utöka med en chattlinje för barn och unga. I samverkan med övriga innerstaden pågår planering för utökade aktiviteter för ungdomar under sommaren. Kungsholmen bedriver även uppsökande arbete via telefon till personer mellan 80 och 90 år samt till de äldre som tidigare besökt nu stängda träfflokaler. Övriga insatser som nämnts är att ställa frågor om våld (med hjälp av FREDA kortfrågor) i ärenden som gäller ansökan om ekonomiskt bistånd.

Socialförvaltningen planerar i samarbete med stadsdelsförvaltningarna för stadsövergripande annonsering i pressen. Hemtjänstpersonal kan vara viktiga informationsbärare och olika sätt att involvera dem i arbetet skulle man med fördel kunna fundera vidare på.

Den 30 april beslutade Regeringen om en förordning om statsbidrag för att fördela 100 miljoner kronor till ideella organisationers arbete

för att möta ökad utsatthet med anledning av utbrottet av covid-19. Pengarna ska gå till organisationer som arbetar med barn i utsatta situationer samt organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor, barn och hbtq-personer och mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Bidraget syftar till att stödja ideella organisationer som med anledning av utbrottet av covid-19 behöver anpassa eller förstärka sin stödverksamhet för att möta ökade eller förändrade behov. Stödverksamheter kan bland annat avse ökad närvaro på nätet för att nå ut till utsatta grupper.

Initiativet som lyfts i skrivelsen till nämnden om att utöka verksamheten/samarbetet mellan staden och kvinnojourer kan bli problematiskt då det är flera av organisationerna som i vanliga fall inte ägnar sig åt uppsökande arbete. Förvaltningen anser att det under rådande omständigheter är viktigt att organisationerna har tid och utrymme att ägna sig åt sin kärnverksamhet och att stadens utökade informationsinsatser i kombination med möjlighet till statsbidrag täcker det behov som lyfts i skrivelsen.

Förvaltningen föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen om att inleda samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän.

Bilaga

Skrivelse från V, S och Fi - Inled samarbete med kvinnojourerna för att nå våldsutsatta i karantän